

Han Shan

Mikael Cardell

1992-01-22

Natur. Avsked. Dygden och vägen. Allt detta finns i Han Shans verk från 700-talets Kina. Det enda han ville var att nå upplysning och därigenom rädda alla levande varelser. Livet. Döden. Allt var en del av världen enligt honom.

Det enkla sättet att förhålla sig till strömmen av intryck var enligt Han Shan att inte förhålla sig alls. Bara att agera spontant, i linje med sin innersta natur, var det rätta. Buddhanaturen, eller Dao, var enligt honom den spegel som världen reflekterades i. Spegelsinnet, det rena sinnet.

På Kalla Berget i nuvarande Jiangzeprovinnsen bodde på 700-talet poeten Han Shan. Han blev enligt en legend utkastad från klostret i dalen och gav sig därför upp på berget för att finna insikt ensam. För att visa hur svårt hans sökande var tog han bergets namn som sitt eget och började sin långa klättring uppför ett brant och ogästvänligt berg mot upplysningen och sanningen.

Den ende som förstod honom var den man som sopade gården i klostret; Shi De, den munk som var lägst i rang. Tillsammans med denne grundade han så småningom ett eget kloster som fortfarande finns kvar. Till minne av de båda vännerna finns även en minnessten kvar med inskriptionen "He he er xian", vilket ungefär betyder "Harmoni mellan två odödliga."

Där uppe på berget, när oron och ångesten var som störst, uttryckte Han Shan sig med sina dikter. Dessa dikter skrev han ner på väggarna i de grottor han bodde, och där hittades de och samlades upp av hans lärjungar. Ett exempel (alla översättningar ord för ord från klassisk kinesiska):

Kalla Berget ha naken insekt,
kropp vit men huvud svart.
Hand hålla två volymer bok,
en väg och en med dygd.
Bo ej ordna panna spis,
gå ej bära kläder.
Ofta bära kunskap visdom svärd,
skall besegra oro tjuv.

Han visar att han är beredd att kämpa mot det som stjälar hans frid. Vem som kämpar vet han inte, dock *att* han kämpar. Detta, att vandra med naturen, både den yttre och den inre är Han Shans tes.

Människa fråga kallt berg väg,
kallt berg väg ej passera.
Sommar dag is ännu ej smälta,
sol uppgå dimma oklar ogenomskinlig.

Lik mig hur följa,
från dig hjärta ej gemensam.
Du hjärta om lika mitt,
även måste gå vägen till dess mitt.

Varje människa som söker Vägen måste hitta sin egen karta. Ingen vet vägen till Kalla Berget, utom du själv. Även du måste se dig själv för att hitta denna karta.

Vad kan då en modern människa kan ha för intresse för dikter från Kinas 700-tal? Ja, för det första är dessa dikter en enorm kulturskatt som samlats i det enorma verket Quan Tang Shi, där inte bara Han Shan utan också alla de andra poeterna under Tangdynastin återfinns. Att låta något sådant gå förlorat är naturligtvis inte önskvärt.

Alla Han Shans dikter kan också tolkas som lärodikter och kan på så sätt användas som medel för att uppnå något annat; högre insikt om den medvetandeström vi alla upplever. Dikterna är naturligtvis i första hand ett uttryck för skaldens egen ångest och oro men många moderna läsare känner nog igen sig. Kanske kan man tänka sig att en läsare av Han Shans dikter blir så begeistrad i dessa att denne omedelbart ger sig ut i skogen för att leta reda på lämplig grotta att bli eremit i.